2016

M. PHIL

1st Semester Examination

SANSKRIT

Paper – 113

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतेनै प्रदेयम् :

1. अधोलिखितेषु चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। 5×4

क) भारतीयदर्शने विचारप्रक्रियायां प्रमाणस्य उपयोगिता उच्यताम्।

ख) सिद्धान्त भेदाः सोपष्टम्भं सलक्षणं व्याख्यायन्ताम्।

ग) तर्कस्य प्रमाणान्तर्गतत्वमस्ति न वा इति अन्यतरपक्षः सयुक्ति प्रदर्श्यताम्।

घ) विचारे छलजात्योः प्रयोजनीयता विशद्यताम् ।

ङ) निर्णयव्यापारे वादजल्पवितण्डानां सामर्थ्यमुल्लिख्यताम् ।

च) दृष्टान्तलक्षणं निरूप्यतां सोदाहरणम् ।

2. अधोलिखितेषु चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। 5×4

क) व्याकरणे उत्सर्गापवादयोः परिष्कारः उपस्थापनीयः ।

ख) 'असिद्धं वहिरङ्गमन्तरङ्गे'—इति न्यायः सोदाहरणं शब्दार्थविचारे प्रसाध्यताम्।

ग) 'एकदेशविकृतमनन्यवत्'—सोपष्टम्भं न्यायोऽयं परिष्कार्यः।

घ) 'अर्थवद्ग्रहणे नानर्थकस्य ग्रहणम्' इति न्यायस्य अनुसरणे का विपत्ति रित्युपस्थाप्यताम् ।

ङ) देवदत्तहन्तृहतन्यायस्य आशयः स्पष्टीक्रियताम् ।

च) शब्दशास्त्रे काकाधिकरणन्यायः कुत्र प्रवर्ततेआलोच्यताम् ।

—o—